

De radicale uitbanning van haast

**John
Mark
Comer**

**De
radicale
uitbanning
van
~~haast~~**

**Voorwoord
van
John
Ortberg**

 ark media

John Mark Comer
De radicale uitbanning van haast

Originally published in English under the title
The Ruthless Elimination of Hurry.

Copyright © 2019 by John Mark Comer.

This edition published by arrangement with WaterBrook,
an imprint of Random House,
a division of Penguin Random House LLC. Published in association
with Yates & Yates, www.yates2.com.

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

ISBN paperback 978-90-33802-89-8

ISBN e-book 978-90-33802-94-2

NUR 740

c-NUR 010

Vertaling: Marianne Locht
Ontwerp omslag: Jore Ontwerp
Opmaak binnenwerk: Gewoon Geertje

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan
de Herziene Statenvertaling,
© 2010 Uitgeverij Jongbloed, Heerenveen, tenzij anders vermeld.

© 2022 UITGEVERIJ ARK MEDIA - HEERENVEEN
Alle rechten voorbehouden.

Ark Media is onderdeel van Royal Jongbloed Publishing.
www.royaljongbloed.com

Voor Dallas Willard, dank je wel.

Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.

Jezus in Mattheüs 11:28-30

Inhoud

Voorwoord John Ortberg	9
Proloog – Autobiografie van een epidemie	13
Deel 1 Het probleem	27
1 Haast: de grote vijand van het geestelijke leven	29
2 Een beknopte geschiedenis van het levenstempo	40
3 Er is iets grondig mis	55
Deel 2 De oplossing	67
4 Hint: meer tijd is niet de oplossing	69
5 Het geheim van het zachte juk	83
6 We hebben het eigenlijk over een leefregel	96
Tussendoor – Wacht, wat zijn ook alweer de geestelijke disciplines?	105
Deel 3 Vier gebruiken om je leven te onthaasten	111
7 Stilte en afzondering	113
8 Sabbat	136
9 Eenvoud	168
10 Vertragen	207
Epiloog – Een kalm leven	233
1 Thessalonicenzen 4:11	244
Dankwoord	245
Eindnoten	247

Voorwoord

De slimste en beste man die ik ooit heb gekend, schreef eens wat gedachten op over haast. Toen hij stierf, hingen ze ergens in zijn keuken op een blaadje aan de muur. 'Haast,' schreef hij, 'heeft te maken met opschieten, met het gevoel dat iets dringend moet. Het Engelse woord voor haast, *hurry*, heeft te maken met woorden zoals *hurl* (stormen), *hurdle* (hindernis), *hurly-burly* (opschudding), en *hurricane* (orkaan).' Zijn definitie van haast is 'een toestand van uitzinnige inspanningen, waarin men terechtkomt als reactie op gevoelens van ontoereikendheid, angst of schuld.' De essentie van haast is: te veel te doen! Bevrijd worden van haast is niet alleen plezierig, maar stelt je in staat om datgene te doen wat echt belangrijk is – kalm, effectief, krachtig en met vreugde. 'We zouden ons ten doel moeten stellen,' schreef hij, 'om volkomen zonder haast te leven. Dat moeten we ons bewust voornemen. Elke dag opnieuw. Vandaag al.'

We moeten in gedachten een beeld vormen van onze plek op de wereld voor God. Dat plaatst alles in een andere context. In Psalm 23 staat niet: 'De Heer is mijn herder, en daarom moet ik harder rennen.' Herders rennen zelden. Goede herders in ieder geval niet. Hij zei dat je eerst alle dingen moet schrappen die je 'moet' doen. Dat het belangrijk is niet bang te zijn om 'niets' te doen, en dat je zelfs perioden van 'nietsdoen' moet inplannen. Dat het belangrijk is om te leren omgaan met de paniek van het niet druk bezig zijn. Dat je jezelf toestaat de paniek te doorstaan en die over je heen te laten komen, zonder te proberen die te verhelpen.

John Mark Comer schreef een profetisch woord voor de moderne tijd. Hij is innemend en eerlijk, beleden, humoristisch en bescheiden. Hij gaat ons voor naar een groot kruispunt. Als je tegenwoordig besluit een ongehaast leven te leiden, is dat een beetje als het afleggen van een gelofte van armoede een paar eeuwen geleden: best eng. Het is een geloofsdaad. Maar er is grotere rijkdom mee te behalen. Als je in het gezelschap verkeert van iemand die geen haast heeft, word je geprikkeld om na te denken over de mogelijkheid van een heel ander leven.

Ik werd geraakt door de vele wijze uitspraken waarmee dit boek doorspekt is: 'Al mijn grootste fouten (...) worden gemaakt als ik haast heb.' 'Liefde, vreugde en vrede (...) zijn onverenigbaar met haast.' 'De gemiddelde iPhonegebruiker raakt zijn telefoon 2617 keer per dag aan.' (De psalmdichter zegt in Psalm 16:8: 'Ik stel mij de HEERE voortdurend voor ogen.' Hoe zou mijn leven eruitzien als ik net zo vaak door God geraakt werd als de keren dat ik mijn telefoon aanraak?) Vrijheid kost waarschijnlijk altijd meer dan je denkt. John Mark heeft keuzes gemaakt die iets kosten, om een leven te kunnen leiden dat van onschatbare waarde is. Hij kent de keuzes en de worstelingen, en kan daarom degenen aanspreken die hongeren en dorsten.

Twintig eeuwen geleden zei een andere wijze man: 'Buit de geschikte tijd uit, omdat de dagen vol kwaad zijn' (Ef. 5:16). Ik dacht altijd dat dat betekende dat de dagen vol waren van sensualiteit en lichamelijke verleidingen. En dat is natuurlijk ook zo. Maar ik geloof dat het vooral betekent dat het leven zoals het bedoeld is, geleefd moet worden in het nu. We zijn zo gewend aan geestelijk middelmatige dagen – dagen vol ergernissen, angst, eigenbelang en drukte – dat we ons leven maar al te snel vergooien.

Dus in dit boek klinkt de Grote Uitnodiging. Haal eens diep adem. Leg je mobiel weg. Doe het even rustig aan. Laat de wereld maar aan God over.

John Ortberg

PROLOOG:

Autobiografie van een epidemie

Het is zondagavond, 22.00 uur. Ik leun met mijn hoofd tegen de ruit van een taxi, te moe zelfs om rechtop te zitten. Ik heb vandaag zes keer gepreekt. Ja, zes keer. De gemeente waarvan ik dominee ben, had gewoon nóg een dienst geregeld. En dat hoor je te doen, toch? Tijd vrijmaken voor mensen? Ik redde het tot en met praatje nummer vier, maar van de andere twee kan ik me niets herinneren. Ik ben meer dan moe – emotioneel, mentaal en zelfs geestelijk.

Toen we voor het eerst zes diensten gingen doen, belde ik de dominee van een megakerk in Californië die al een tijdje zes diensten draaide.

‘Hoe doe je dat?’ vroeg ik.

‘Simpel’, zei hij. ‘Het is gewoon alsof je elke week een marathon loopt.’

‘Oké, bedankt.’

Klik.

Wacht even ... een marathon is toch enorm zwaar?

Ik ga trainen voor lange afstanden.

Hij krijgt een buitenechtelijke relatie.

Dat belooft niet veel goeds voor de toekomst.

Weer thuis, laat gegeten. Ik kan niet slapen. Hondsmoe en gespannen tegelijk. Biertje erbij. Op de bank kijk ik een vage kungfufilm waar niemand ooit van gehoord heeft. Chinees, met ondertiteling. Keanu Reeves is de slechterik.¹ Ik vind Keanu een toffe acteur. Ik zucht; de laatste tijd eindigen de meeste avonden zo: op de bank, lang nadat de rest van het gezin naar bed is gegaan. Kungfu heeft me nooit geïnteresseerd – ik word er zenuwachtig van. Is dit de voorbode van een zenuwinzinking?

‘Het begon allemaal toen hij geobsedeerd raakte door onbekende vechtsportfilms ...’

Maar het probleem is: ik voel me net een schim. Half levend, half dood. Vooral afgestompt eigenlijk; vlak, eendimensionaal. Emotioneel gezien leef ik met een onderliggende spanning die nooit echt verdwijnt, en een zweem van somberheid. Maar over het algemeen voel ik me gewoon blèh – geestelijk vlak. Alsof mijn geest is uitgehold.

Mijn leven is zo snel. En ik houd van snel. Ik ben persoonlijkheidstype A. Gedreven. Ik ben zo iemand die de boel weleens even zal regelen. Maar dat zijn allemaal gepasseerde stations. Ik werk zes dagen per week, meestal tot 's avonds laat, en nóg heb ik niet genoeg tijd om alles gedaan te krijgen. Ik voel me gehaast. Alsof ik op hoge snelheid door elke dag heen raas en het zo druk heb met het leven, dat ik niet meer leef in het moment. En wat is het leven anders dan een aaneenschakeling van momenten?

Nog iemand hetzelfde probleem? Ik kan toch niet de enige zijn.

Maandagochtend. Vroeg op. Haasten om op kantoor te komen. Altijd haasten. Weer een dag vol vergaderingen. Ik heb een enorme hekel aan vergaderingen. Ik ben introvert en creatief en net als de meeste millennials verveel ik me veel te snel. Mij laten meedoen aan veel vergaderingen is voor alle deelnemers een vreselijk slecht idee. Maar onze kerk is heel snel gegroeid en dat is een deel van het probleem. Ik zeg het niet graag, maar geloof me: het is eigenlijk gewoon gênant. Zeven jaar achter elkaar zijn we elk jaar met meer dan zeventuizend leden gegroeid. Ik dacht dat ik dat juist wilde. Een snelgroeïende kerk is toch de droom van elke dominee? Maar soms kun je alleen door schade en schande wijs worden. Directeur van een non-profitorganisatie, een leider van leiders van leiders – dat wil ik eigenlijk helemaal niet zijn.

Ik ben hieraan begonnen om mensen over de weg van Jezus te leren.

Is dit de weg van Jezus?

Nu we het toch over Jezus hebben – er zit steeds een beangstigende gedachte in mijn achterhoofd. Een knagende gewetensvraag die maar niet weg wil.

Wie ben je aan het worden, John Mark Comer?

Ik ben net dertig (level drie!), dus ik heb best wat levenservaring. Genoeg om een koers uit te zetten. Om te bedenken hoe mijn karakter zich in de komende tientallen jaren gaat ontwikkelen.

Ik stop.

Ik zucht.